

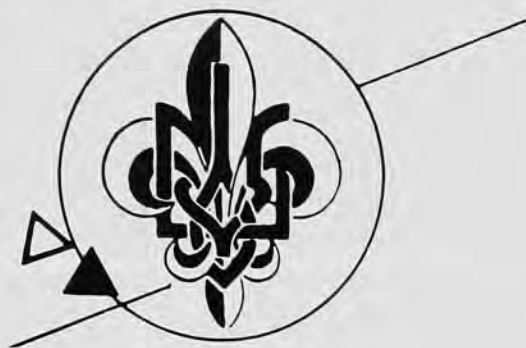
ЮНАК

ВЕРЕСЕНЬ — SEPTEMBER 1986

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видає Головна Пластова Булава.

ЗМІСТ

Сторінка

1. Визначні сучасні українці — Проф. Леонід Рудницький
2. Наталка Воронка — На „Вовчій Тропі” відбулося записання Начального Пластуна і День Пластуна
3. Матеріали для юнацтва до цього річного гасла
4. О. Кузьма — Чи соловейко ще повернеться в Київ?
5. „Струни” — збірка праць учнів УКШ ім. Ц. Паліїв в Торонто
6. Молоде перо: Мотря Онишук — Спомин з дитинства
7. Молоде перо: Ксеня Савчак — Дві мрії
8. В. П-я — Лісові Троянди
9. Подруга Наталка — В пошану українським піонерам в Канаді
11. Наслідки 9-го конкурсу молодечої творчості в Австралії
12. Коли ми писали в „Юнакові” про небезпеку нуклеарного вибуху в СССР
13. Андрея Войтович — Алла Горська — наша патронка
14. Любов Забашта — Коли плачуть слова
Петро Кізка — Пластуни
15. Хроніка: Андрій Іванчук — Зимово прогулянка
16. Успіхи наших друзів: Ігор Магун, Катерина Рудницька
17. Карло Собенко — Казкове весілля в Кампо Морао
18. Що нового у старшому пластунстві: Увага новий курінь
Нові цікаві видання
19. Шукаємо за нашими гетьманськими скобами і вірлицями
20. Різне та цікаве — Українські зв'язки короля джезу
21. З народнього побуту України
22. Привіти „Юнакові” з літніх таборів
23. Що наші читачі пишуть про статті в „Юнаку”
24. Повідомлення і конкурс відзначки ЮМПЗ-87

Редагує колегія
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович
Члени редакційної колегії:
пл. сен. Роман Копач
ст. пл. Роман Вашук
пл. сен. Тоня Горохович
ст. пл. Олесь Кузишин
пл. сен. Олександра Юзенів.

• Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

• Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

На обкладинці: Закриття табору КВТ, комендант пл. сен. П. Содоль прощається з таборовиками

Світлив: ст. пл. Борислав Білаш II

ЮНАК

ВЕРЕСЕНЬ — SEPTEMBER 1986
Ч.П. 8 (269) РІК XXIV

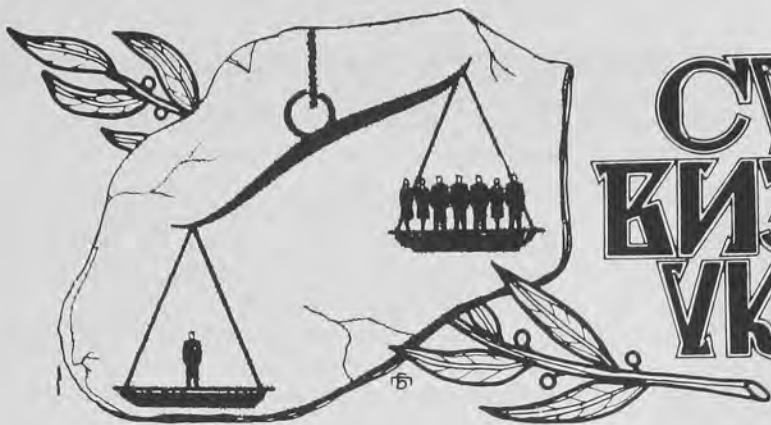
Інтернаціональне стандартно-серійне число
0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ЮНАКА”

\$20.00 американських доларів

Ціна одного прим. — \$2.00

YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.
З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦІВ

ПРОФ. ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ

проф. Леонід Рудницький

Професор університету Ля Салл у Філядельфії Леонід Рудницький відомий широко не лише із своєї праці в ділянці навчання чужих мов та порівняльної літератури, але також із „вироснування” стипендіатів Фулбрайта, які після закінчення студій в тому університеті одержують стипендії до різних країн світу. Про його педагогічні здібності писав у журналі п.н. „Ля Салл” проф. Джан Родден і цю статтю передрукував також католицький філядельфійський тижневик, підкреслюючи тим педагогічні здібності проф. Л. Рудницького.

Проф. Л. Рудницький, який здобув докторат, має за собою довгий ряд праць із літератури та мов

і ряд нагород, стипендій, серед них нагороду Ліндбек за свої професорські успіхи в навчанні студентів. Крім навчання у Ля Салл Л. Рудницький є постійним професором Українського Католицького Університету в Римі та його філії у Філядельфії, як також постійним професором Українського Вільного Університету в Мюнхені. Останньо був дорадником у працях над новим виданням Енциклопедії Світової Літератури у ділянці російської та української літератури. 16 років провадить радіoproграму „Голос мирян”, а від 1984 року є також головним редактором радіoproграми „Голос української діаспори”, яка передає тижневі передачі до Східної Європи. Активний у патріархальному русі і Товаристві св. Софії як також у Науковому Товаристві ім. Шевченка в ЗСА, де є від кількох років науковим секретарем.

Важко вичислити цілий ряд праць і книжок, які проф. Л. Рудницький видав чи зредагував, але їхнє число перейшло в останніх роках кілька десятків.

Незвичайно активний в українському житті, зокрема у Філядельфії, де постійно живе, він є батьком трьох дітей, з яких найстарша Катерина є тепер редакторкою англomовної частини щоденника „Америка” і студіює журналістику. Усі троє дітей є членами Пласту, а проф. Л. Рудницький признався нам, що, будучи в Німеччині у переселеному таборі, належав також до Українського Пласту.

Завжди повний гумору, хоча на вигляд дуже поважний, професор Л. Рудницький є дуже люблений серед своїх студентів та має особливий хист до навчання, який вміють усі належно оцінити. Не диво отже, що був відзначений кількакратно як найкращий викладач університету Ля Салл, а під час градації 18-го травня 1986 року сенатор Вілліам Дж. Фулбрайт особливо відзначив його за педагогічну працю.

О.К.

НА „ВОВЧІЙ ТРОПІ” ВІДБУЛОСЯ ЗАПРИСЯЖЕННЯ НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА І ДЕНЬ ПЛАСТУНА

Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський складає заприсяження. Переводить його пл. сен. П. Содоль, голова ГПР світлив ст. пл. Борислав Білаш II

Тут на пластовій оселі „Вовча Тропа”, яка положена в Кетскильських горах, відбувся День Пластуна в суботу, 19-го і у неділю, 20-го липня 1986 року. Хоч погода була гаряча і було вогко багато батьків, приятелів і гостей прибули на оселю, щоб відвідати таборників.

Цього року вперше за довгі роки на оселі відбулось п'ять таборів. Найбільшим табором був табір новачок який називався „У городі городів”. Коменданткою табору була ст. пл. Люся Гриців ЧП, бунчужною — ст. пл. Христя Санторе ЛМ, писарем — ст. пл. Ірця Білик ЛМ, та головною булавною — ст. пл. Ляля Подоляк. Новачок усіх разом було 78.

Табір новаків який називався „Чародійне Авто” проводив ст. пл. Андрій Ганкевич ОХ, бунчужним був ст. пл. Євген Сторожинський, а писарем ст. пл. Андрій Вовк. Новаків було 75.

Коменданткою юначок яких було 65 проводила пл. сен. Неоніля Павлюк, бунчужною була ст. пл. Роксоляна Телепко ПС, а писарем ст. пл. Лада Онишкевич ЛМ. Табір мав назву „Юначка в двох світах.”

Юнаками проводив ст. пл. Тарас Яримович ОХ, бунчужним був ст. пл. Даньо Кульчицький ОХ, а писарем ст. пл. Адріян Геврик. Юнаків було 54 а табір називався „Грішники Господа”.

Окрім того в той час на Вовчій Тропі відбувався двотижневий табір, який мав назву Крайовий Вишкільний Табір (або КВТ як усі його називали). Це був третій такого роду табір для розвідувачів, які підготовляються до III-ої юнацької проби „Скобиного Лету”. Табором проводив пл. сен. Петро Содоль ЛЧ, бунчужним був ст. пл. Євген Дувалко ЛЧ а писарем ст. пл. Роман Білинський СМ. На таборі підготовляли учасників до третьої проби та була нагода здавати точки до проби.

Постійним капеляном на оселі цього року був ст. пл. о. Іван Кашак ХМ. Цього року, перший раз за довгі роки табори не мали показових виступів. Зате, табори мали багато часу на дозвілля, яке у суботу тривало від 2-ої до 5-ої. О годині 8-ій вечором відбувся новацький вогник в таборі новачок, яким проводили братчики і сестрички, а новацтво співало пісні, переводило скечі і гуторило.

Опісля в таборі юнаків відбулася юнацька ватра, на яку прибули обидва юнацькі табори, табір КВТ, та старші новацькі рої. Також присутніми на ватрі були Голова КПС пл. сен. Ігор Сохан ЧК і Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський ЛЧ. Головною точкою ватри було іменування п'ятьох учасників табору КВТ на пластунів скобів—вірлиць. III-тю юнацьку пробу „Скобиного Лету” отримали слідувачі розвідувачі: Тарас Ганкевич, Роман Грищин, Лада Гапій, Уляна Коропецька і Дора Хом'як. Іменування переводили Крайові коменданти пл. сен. Христя Ковч Тис. і ст. пл. Орест Український ЛЧ. Відтак юнацтво забавляло батьків і гостей численними скечами і піснями. Ватру закінчено у веселій атмосфері, гумористичною точкою виховників юнацького табору.

В неділю, 20-го липня усі зібрались біля таборової каплички на Службу Божу яку правив ст. пл. о. І. Кашак. По Богослуженні відбулось офіційне заприсяження Начального Пластуна пл. сен. Ю. Старосольського ЛЧ, який втретє перебрав цей пост на слідувачих сім років. Його заприсяженням проводив Голова Пластової Ради пл. сен. Петро Содоль ЛЧ. Між присутніми були: Голова Пластової Старшини пл. сен. Ігор Сохан, Крайові Коменданти пл. сен. Х. Ковч і ст. пл. О. Український, пл. сен. Тарас Дурбак, пл. сен. Іванна Ганкевич, пл. сен. Ярослав Падох, пл. сен. Юрій Ференцевич, пл. сен. Уляна

Старосольська, адміністратор Вовчої Тропи пл. сен. Андрій Ластовецький і інші. По записуванню відбулась дефілада.

Біля полудня відбулось закриття Третього Крайового Вишкільного Табору в їхнім таборі, у лісі. Кожний таборовик одержав свій індекс та декотрі таборовики отримали пластові відзначення. В своїм прощальнім слові комендант пл. сен. П. Содоль сказав, що був дуже задоволений із табору, та що група таборовиків була одна з найкращих груп, з якими

він досі працював за свої пластові роки. Табір закінчено спущенням прапорів і молитвою.

Від години 11-ої ранку до 5-ої по полудні було дозвілля. Таборовиків бачилося на оселі, в басейні і в ресторанах у місті.

Усі чотири табори покінчилися в суботу, 26-го липня. Відтак на оселі відбулись спортовий табір загону Червоної Калини, та два вишколи у серпні.

ст. пл. Наталка Воронка

МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ ЮНАЦТВА ДО ЦЬОГОРІЧНОГО ГАСЛА

Як повідомляла Головна Пластова Булава в 1986 році обов'язує усе пластунство гасло „За прадідну славу”. До цього гасла ГПБулава подала тепер ряд матеріалів. Передруковуємо із „Пластового Вісника” в Канаді проєкти зайнять до гасла, які можуть виконати члени УПЮ, так як їх підготувала ГПБулава.

1. Хто я? (пізнання себе, свого роду)

— виготовити родоводи... (родинне дерево, альбом предків тощо.)

— хто мої предки? звідки вони?

— не кінчати на тому!

у формі — есею, ілюстрації, оповідання ітп. відповісти на питання — ким я буду, мої мрії, сподівання, де опинюся, з ким одружуся, яку заложу родину тощо.

— на сходинах молоді, вечірках ітп. оповідати про свої переживання та пригоди

— видати збірку спогадів, які зацікавлять молодь

— особистим контактом можемо оживити історію нашої молоді.

2. Особисті осяги новацтва /юнацтва.

— кожний новак (новачка чи юнак) юначка приносить *один* експонат чи символ свого найкращого особистого досягнення.

— експонати можуть бути: надзвичайно добре свідоцтво з укр. школи чи з іншомовної, нагорода за навчання, чаша чи стяжка за спортові змагання, відзнака індивідуально здобутої вмілості, подяка від когось за виконання якогось діла, знімка події, до якої новак чи юнак спричинився ітп.

— з цих експонатів зробити виставку.

Кожна дитина зробила щось позитивного, чим хоче похвалитися!

3. „Своєрідники”

— організувати панелі, дискусії, майстерні на тему — Що це значить бути „своєрідником”?

4. Наша станиця, наш курінь, наше гніздо.....

(минуле, сучасне, майбутнє)

— виготовити історію даної частини: збірками знімок, прозірок, книг, відзнак.... награними інтерв'ю, спогадами письмовими та на відеограмах, фільмами....

— додати сучасний стан даної частини.

— теж додати думки про майбутнє..... як виглядатиме домівка в 2020? пластовий табір на місяці тощо.

— зібрати матеріали, їх видати, виставити.....

— можна виготовити папку таких матеріалів: прозірок відеограм тощо, та вимінюватися ними з іншими станицями, краями.

(молодь мусить відчувати, що ми віримо в майбутнє).

5. Праця над собою (наголосити пластову програму)

— плекати пластовий світогляд

— старатися якнайкраще вив'язуватися зі своїх обов'язків (у Пласті, школі, у своїх зайняттях)

— провадити денник поступів.

невдачі старатися позитивно сприймати.

— брати участь в конкурсах: „До Висот”, в читанні книжок, зі знання практичного пластування....

— дискусії, панелі, майстерні про самовиховання (в'яжеться з темою — суспільні індивідуалісти).

6. Осяги пластунів (хто ми?)

— виготовити книжечку — реєстр колишніх та теперішніх членів станиці, куреня..... описати осяги цих осіб: у Пласті, в українській громаді, в громаді країни поселення, в професії — праці тощо. Ми не доцінюємо своїх пластунів!

7. Виставка праць

— виготовити виставку юнацьких праць (завдань) на українські теми, які були приготовлені до іншомовних шкіл чи організацій.

— можуть бути есеї, прозірки, табелі, карти, збірки, сценки тощо.

Пластуни використовують своє знання про українців та Україну в іншомовних школах (переважно з дуже добрими успіхами). За це їм належить признання.

8. Визначні українці в країні поселення, в діаспорі.

— пізнаймо наших визначних українців

— перевести інтерв'ю з визначною особою, помістити в пластовій пресі.

— виготовити брошури, альбоми, книжечки про визначних українців у поодиноких ділянках... спорт, музика модерна чи класична, техніка ітп.

— розмножити матеріяли та вимінюватися ними.

9. Помагаймо громаді.

— zorganizувати гурток пластунів, які працювали кілька годин кожного тижня місяця в даній організації чи установі.

— це легкий спосіб впровадження молоді в працю діаспори.

10. Українська туристична книжечка

— виготовити брошуру з даними про українські установи, організації, церкви, домівки тощо свого міста, країни поселення.

— таку книжечку можна поручати пластунам, які відвідують чуже місто чи країну.

11. Оборона доброго імені українців

— створити пластовий гурток, який буде активно співпрацювати з місцевим чи крайовим комітетом „Оборони Доброго Імені Українців”

— створити гурток пластунів, який буде слідкувати за неправдою та неточностями про Україну та українців у пресі, радіо, телевізії; будуть збирати такі матеріяли; та будуть реагувати листами, телефонами.

12. Наше життя

— писати та виступати у сценках, монтажах, відеопрограмах, які покажуть певні види нашого минулого, сучасного та майбутнього життя.

— готові сценки ітп. поміщувати в пластовій пресі.

ЧИ СОЛОВЕЙКО ЩЕ ПОВЕРНЕТЬСЯ В КИЇВ?

(Переклад листа до редакції щоденника „Гартфорд Курант”)

Чи заспіває соловейко в Києві наступної весни?

Бували ви весною в Києві? Бачили широкі бульвари, обсаджені квітучими каштанами? Пригадуєте красу парків над Дніпром-рікою? А понад усім височіла на горі Печерська Лавра, діл рук побожних ченців із перед століть.

Ченців вже давно немає, але серед нічної тиші ви почуєте, як стіни відлунюють їх молитовні напиви.

Бачили ви руїни київських Золотих Воріт, що їм дарував безсмертя композитор Модест Мусоргський у своєму творі „Картини з виставки”? Ці Золоті Ворота бачили велич і славу, що їй колись було на ім'я Україна. Чули ви удари тисячей дзвонів, що неслися із чотирьохсот київських церков? На сьогодні ці дзвони замовкли і тільки золоті бані, свідки блиску минулих літ, пригадують байдужому мандрівцеві про славне минуле України.

А якими словами описати б красу нічного київського неба, погаптованого мільярдами зірок, срібне обличчя місяця, що купається в тихих водах Дніпра... І пісні ах, ці прекрасні соловейкові пісні над берегами.

Чи заспіває там ще колись соловейко? Чи може замовкне, стане невинною жертвою атомового проміння? Чому ж не знайшовся ніхто, хто остеріг би його, щоб не спивав роси із тюльпанових чашечок?

Просто неможливо уявити собі, що може вже більше й не почуємо сміхів дівчорі, яка грається по парках. Може вже й не побачимо барвистих стрічок у волоссі дівчаток, бо у наслідок ядрового проміння в них не буде й волосся?

З яким же смутком в оченятах будуть вони питати матерів: „Матусю, хіба ти не зумієш вдяти нічого, щоб мені покращало?” І якими ж риданнями будуть підпливати відповіді матерів, кожен звук їх приглушених колісанок...

Ми говоримо про людські права, ми висловлюємо обурення на злочини проти людини по всій земній кулі, а в той же час сьогодні вмирають українці і вмиратимуть без числа в наступні місяці, бо попали під смертоносне проміння. Хіба ж це не злочин супроти людства: замовчувати вибух ядерної станції, не остерігати людей перед небезпекою всезнищувального проміння?

Чи повернеться соловейко в Київ з новою весною? Чи може суджено нам правити панахиди по Києву, по одному із найкращих міст світу — столиці України?

Оксана Кузьма
Гартфорд, Конн.
За „Свободою”

„СТРУНИ” — ЗБІРКА ПРАЦЬ УЧНІВ ШКОЛИ ІМ. ЦЬОПИ ПАЛІЇВ

Українська Кооперативна Школа ім. Цьопи Паліїв в Торонто видала на закінчення шкільного року гарне видання праць своїх учнів. Це вперше учні за допомогою своїх учителів а зокрема учительки творчої мови пл. сен. Іроїди Винницької дали такий живий доказ праці та бездоганного знання української мови.

Редактором збірника „Струни” є абітурієнтка курсів Лариса Держко, яка написала вступне слово та пояснення читачам про причину назви і видання. Вона інформує, що журнал рішено назвати „Струни” тому, що його зміст представляє усі елементи життя українського учня-учениці, які живуть поза батьківщиною. Справді у збірнику

находимо усі ці елементи, відповідно поділені а це: щоденне життя, в якому є статейки на тему пори року, спомини, серед яких є спомини з дитинства учнів і правдиві події, думки-уява, родинне життя у якому находимо спостереження учнів про батьків, бабунь та дідусів, зв'язки з Україною і спадщиною і розділ під назвою „сучасна Україна”.

Закінчується збірник прощальною промовою перших матурантів а розпочинається вступним словом директорки УКШ ім. Ц. Паліїв пл. сен. Тані Онишук.

Тому, що в збірнику так багато цікавого матеріалу, будемо його вміщати у нашому журналі, щоб могли з ним познайомитися усі наші читачі.

СПОМИН З ДИТИНСТВА

(правдива подія)

Я весело вернулася з школи. Ще два тижні науки і тоді будуть вакації! А в вересні вже час йти до 2-ої класи. Я ввійшла до хати і пішла собі взяти тістечко. Тамара сиділа на долинці і дивилася на „Сезамі стріт“. Я сіла з нею трохи поговорити а тоді пішла до кухні по ще одно тістечко. Мама приготувлювала вечерю.

— Мотре! Чи ти знаєш куди ми завтра рано їдемо?

— Так. До школи.

— Але перше ми мусимо поїхати до п. Кондрацького — до дентиста.

— Мені тістечко впало з рук. Я майже не вмерла зі страху. Я знала, що він мені хоче вирвати зуба.

— Ні, я закричала — я не підю!

— Мотре, мусиш!

Я побігла на гору і гримнула дверима моєї кімнати. Мені ніхто не буде пальців пхати до уст, щоб вирвати зуба! Я знаю, я втечу з хати! Тоді я завтра не мушу йти до дентиста. Але де я буду спати? Надворі зимно! Я знаю, я всім скажу, що я втікаю, а тоді підю назад до кімнати. Так, я взяла свою валізку, вбралася в плащ і черевики та пішла до мами. Мама вже була надолині з Тамарою.

— Мамо, я втікаю.

— Чому Мотре?

— Бо я не хочу йти до дентиста!

— Ну добре.

Я пішла до дверей, що ведуть надвір і знову їх замкнула. Тоді я тихо побігла нагору до моєї кімнати і почала читати книжку. Десь за пів години чую мама мене кличе.

— Мотре! Вже вертайся!... Мотре!

Час вечеряти!

А я сиділа в кімнаті і собі читала. Мама взяла ключі до авта, щоб за мною їхати. Я рішила, що не буду її журити та стала згори сходів.

— Мамо. Я тут є.

— Ну, де ти була дитино?

— В кімнаті.

— Чого ти там ховалася?

— Бо так.

Сльози збиралися в моїх очах.

— Мотре, що є?

— Я не хочу йти до дентиста.

— Але нема чого боятися!

— Так є!

— Чого?

— Я не знаю.

Мама мене обійняла і ми пішли з'їсти вечерю. На другий ранок я встала, знаючи, що мене чекає. Я вмилася, вбралася і з'їла сніданок, незнаючи, що далі робити. Тоді я запам'ятала свою шафу. В ній були високі полиці на які можна було вилізти. Я тихо пішла до своєї кімнати та залізла на найвищу полицю в шафі.

Скоро мама почала мене кликати.

— Мотре! Вже треба до дентиста їхати! Мотре! Вилазь, ми спізнаємося.

Я чула, що мама пішла до пивниці шукати за мною. Я там переважно ховалася, але не цього разу. Мама вернулася з пивниці і почала по цілій хаті шукати і кликати мене.

— Мотре, це вже не смішне. Ми там вже маємо бути! Де ти є?

Нарешті мама зайшла до моєї кімнати. Я на найвищій полиці сиділа і пробувала не дихати. Мама поволі відчинила двері шафи.

— Мотре?

Я згори дивилася на неї. Вона тоді знову замкнула двері і вийшла з кімнати. Мені захотілося сміятися. Я обдурила маму. Я аж забула за дентиста, мені було так весело. Раптом я почула мамин голос.

— Мотре!!! Я вже злосна! Ми вже спізналися на пів години! Ти хочеш бути покарана?

Ну, я рішила, що вже треба буде вилізти з шафи. Я злізла і пішла надолину до мами. Треба буде піти зуба рвати. Нема ради. Я вбралася в плащ та пішла з мамою до авта. Але все є надія! Може мені пізніше вдасться обдурити маму, що мене дуже зуб болить і я мушу йти додому замість до школи.

Мотря Онищук

по-матуральні курси

Із збірника „Струни“ УКШколи
ім. Ц. Паліїв в Торонто

Вони вийшли мовчки. Де вони стояли, вулиця давала відчуття пустелі — безлюдна і безконечна. Свіжий сніжок тихо-тихесенько падав з неба, ніби боявся ламати тишу ночі. Одинокий вітер рушив цей спокій.

Іван не міг вірити, що Тарас йому щойно говорив. Він не розумів, що Тарас, його найкращий товариш, який все був досить похлипливий і тримав свої думки при собі, знайшов відвагу, щоб навіть думати тікати з Росії. Такі дикі надії, такий нездійснений сон.

Тарас раптом перебив тишу.

„Ну, подивись на наше життя! Кожний день ми встаємо, ходимо до роботи, час від часу ідемо до корчми, тоді просто до ліжка. Іване, я є молодий. Я хочу жити“.

Іван мовчав, не знаючи, як відповідати. Він починав скорше ходити, бо він боявся свого приятеля. Тарасові дикі мрії й надії лякали його. Але Іван також часто мріяв, і безперестанку думав про свою батьківщину, знаючи, що він напевно її більше ніколи не побачить. Він часом навіть будився вночі з сльозами на очах. Ох, якби він мав волю, справжню волю...

„Іване. Будь ласка, слухай мене...“

„Говори по-руськи!“ — переривав Іван.

„Чому? Скажи мені, чому я повинен говорити російською мовою, коли я з крові й кости українець?“

„Тарасе, прошу говори тихше, або ти зараз будеш арештований. Ми є в Росії, ми повинні...“

„Ми повинні що? Мені байдуже, чи ми в Росії, чи в Англії, чи в Китаї. Я не хотів тут жити, а вони мене привезли сюди на силу, тому я повинен бодай мати волю говорити мовою, якою я хочу. Я не просив багато грошей, я не просив гарної хати, а тільки просив за свою національність. А ті свині вкрали те від мене. Вони вкрали мою душу! Подивись на мене. Я навіть не вмію порядно говорити українською мовою! Нема різниці між мною, і поляком, і руським.“

Ще раз запала довга тиша, і ця завзята мовчанка між товаришами могла би розколоти їхню дружбу. Іван так хотів щось сказати, а не міг спромогтися на це. Він відчував, як його язик дрижав за устами, голодний сказати Тарасові про свої мрії, про свою тяжку тугу і про його постійний і болючий плач.

Ніч була страшенно зимна, і де-не-де стрічали вони міліціонерів або п'яниць, які тинялися біля корчем. Нарешті, приятелі прийшли на Червону площу, де якраз в той самий час, солдати гордо міняли стійку біля великого героя. Іван раптом став, зітхнув, думаючи про що Тарас йому щойно говорив, про московського героя і про його мрії. Він почав собі

співати, тихо-тихесенько. Тарас також став і заплющив свої очі. Він був такий змучений і навіть не мав більше сили щонебудь думати чи говорити. А його завзятий приятель ще далі співав, щораз голосніше і голосніше, аж поки він на цілі груди співав, мов би хотів, щоб цілий світ його чув:

„Ще не вмерла Україна,

Ні слава, ні воля.

Ще нам, браття молодії...“

Люди розбуджені серед ночі, виходили з хат — здивовані, не розуміючи, чи він п'яний чи здурів. Скоро їм стало зрозумілим, що це був ще один справжній українець-патріот. Навіть солдати на стійці, непомітно поглядали, подивлялися другого героя і схвально усміхались. Але вони добре зрозуміли, що скоро станеться, і даліше непорушно ставали на струнко.

„Ну, якої ви національності? Співайте, будьте горді!“ — закричав Іван до людей, що зачинили юрбитися коло двох приятелів.

Нараз, немов би ціла Москва збудилася, і всі люди почали співати свої національні гімни. Було чути український гімн, литовський, польський, латвійський і інші. — Один великий хор який могутнім голосом розчинював всю червоність Москви, і малював новий образ цієї столиці іншими кольорами.

Спів був такий гучний, що незабаром кілька міліціонерів прийшли, не вірячи своїм вухам. Перед усіма людьми стояв диригент хору, що енергійно махав руками, з такою гордістю і цілком без страху. Іван більше нічого не боявся.

„Що це за дурак?“ — думав собі міліціонер. — „Чи він здурів? Це є Росія, він не може так співати!“

„А ти хто?“ — запитав міліціонер Івана.

„Я... я українець“.

„Українець? Ну слухай, українець, ти знаєш, що той гімн заборонений!“

„Знаю,“ — спокійно відповів Іван.

„А чому ти його співав? Ти цілу Москву збудив!“

„Цілу Москву збудив?“

„Ну, так. Може навіть цілий світ.“

Тимчасом цілий відділ міліціонерів прийшов, щоб перевірити це заворушення. А люди ще даліше завзято співали, і навіть починали кидати камінням.

„Хто почав цю революцію?“ запитав гостро офіцер.

„Цей чоловік, що називає себе українцем,“ — відповів міліціонер, показуючи пальцем на Івана.

„Ну, ми не маємо часу бавитися з ним. Заберіть його і пізніше вирішимо, що з ним робити“.

Раптом Тарас вискочив з натовпу і потягнув офі-

цера за комір.

„Слухай, чоловіче, лиши його в спокою!”

Всі люди раптом перестали співати, щоб почути Тараса.

„Ви не можете Івана кинути у в'язницю. Чи то є злочином проти людства, щоб співати свій національний гімн? Чи то є злочин, щоб любити свою батьківщину? І чи то є злочин, щоб тужити за своєю рідною землею? Ув'язнюючи цього чоловіка, ви ув'язнюєте свою власну совість. Без совісті люди переміняються в роботів.”

„Що це за дурак?” — запитав офіцер.

„Дурак?” — відповів Тарас. „Ні, я не дурак, а він є. Той ваш герой, котрого ви шануєте, як Бога. Він був такий великий герой, що навіть не дав волі своїм людям. Ні, він не був герой. Він навіть не був чоловік. Він був людодід, справжній сатана!”....

* * *

Іван вийшов з корчми, мовчки. Він уже був цілком сивий і ледве міг рухати ногами. Ніч була

страшенно зимна, і він поволі ішов на зустріч сніговиці. На вулицях не було багато людей, а Іван знав, що в очах людей горіла та іскра, яку він запалив давно тому, і він щиро вірив, що ця іскра одного дня запалає великою ватрою.

Іван вже довгі літа не бачив свого друга Тараса і не бував на Україні. А він жив у повній надії, що ще раз стрінеться з Тарасом і верне на Україну. Це були дві самотні мрії, що він ще мав у житті.

Ксеня Савчак, 16 років, студентка української середньої школи при мельб. університеті, одержала 2-гу нагороду — 60 доларів на 9-му конкурсі молодечої творчості, який проголосив літер.-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні. 22.6.1986р.

Ксеня Савчак

ЛІСОВІ ТРОЯНДИ

Заходило сонце. Блакить починала губити красу, танучи в легенькому попелястому тумані. Неспіле жито перешіптувалось з некошеною травою. Маки, волошки, маргаритки хилили голівки, готуючись до сну. Тільки сварливі жаби та невгамовані коники порушували цю прозору тишу.

З автоматом на плечі я йшов по нові вістки.

Коли стежина привела мене до старого каменя, я побачив дівчину з довгими косами, струнку і гарну, мов підсніжник ранньої весни. Це була красуня гір, чарівниця полонин. Це була верховинка. Це була ти.

У руці тримала розквітлу гілочку шипшини.

— Чи любите лісові троянди? — спитала мене.

— Й троянди, й волошки! — відповів я на кличку.

Ти подивилася на мене очима-волошками і, посміхнувшись, передала синій прапорець. Я хутко сховав його, і ми пішли до водоспаду.

Шумів-ревів водоспад, намагаючись глушити мову наших сердець.

Білі, спінені води котилися з гори. Кувала

зозуля.

— Проведіть мене до Великої поляни, — попросила ти.

— Хиба самій боязко?

— Не боязко, та вдвох веселіше....

Ми йшли плаєм на схід. Плай то вів круто вгору, то спускався вділ. Нарешті він вибіг на поляну. Звідти виднілося село, над яким уже кружляв вечірний димок... За потічком косар гострив косу. Ми стояли поруч, і нам здавалось, що то якесь інше, далеке життя, де ковальський молот з дзвоном кував нам долю.

Коли в горах потягло прохолодою, ми розлучились з тобою. Ти пішла на схід, а я лишився в горах. В сутінках я бачив твою постать, яка віддалялася...

Давно стих гуркіт війни.

Але як тільки прижмурюю очі й пригадую далекі гори, ти завжди стоїш переді мною з в'язочкою лісових троянд. Ти зупиняєш синій погляд на тому селі, де ковали кували наше щастя...

В. П-я

В ПОШАНУ УКРАЇНСЬКИМ ПІОНЕРАМ В КАНАДІ

Ви напевно читали листа молодій юначки про її щасливе життя в Канаді і про Лору Дзюбанюк, що пробувала довідатися про своє українське „коріння”.

Але мало хто з вас знає про тих, що причинилися до сучасного щасливого і вигідного життя молодих канадців українського походження — про українських піонерів, що освоювали незаймані простори західної Канади на урожайні поля і квітучі сади, а своєю працею при будові залізничних шляхів, в копальнях і фабриках причинилися до того, що Канада тепер одна з найкраще розвинутих економічно країн. Понад 90 років минуло, як українські селяни з Галичини, Буковини і Закарпаття зголосилися на поселення західних провінцій Канади.

Усі знімки із каталогу Українського Села

У цьому проміжку часу до Канади з українських земель приїхало три великі хвилі імігрантів. Тепер вже підрастає п'яте покоління, яке в 1991 році відзначить століття поселення своїх предків.

Є тепер багато між ними таких, що зацікавлені в пошукуванні українського коріння і в останніх 15 роках на тему українських поселень в Канаді появилось чимало літератури. Хотіла б я звернути увагу на особливо цікаву книжку, написану одним з нащадків тих піонерів Ярославом Баланом „Сіль і калач”, в англійській мові „Солт енд Брейдед Бред”. Ця книжка обіймає історію поселень українських імігрантів у кожній канадській провінції зокрема і не тільки написана цікаво, але розповідає про тяжке

Чистять ліси

Праця над будовою залізниці

життя і боротьбу за кращу долю з глибокою пошаною, любов'ю і зрозумінням.

Ось кілька зворушливих епізодів з історії українських поселень у провінції Онтаріо: „День 6-го січня 1984 року в Торонто, українські господині метушаться з передсвяточними закупками і поспішають додому, щоб почати підготовлятися до Свят Вечора. Це унікальне для української громади свято повертає думку автора до першого Свят Вечора, що українським поселенцям прийшлося святкувати у чужому краю, де чужі і мова і звичаї і традиції.

Гіркими сльозами вмивали різдвяний калач, а їхні думки линули до рідних сіл і покинутих родин, які вони залишили в розпучі нужденного галицького життя. За ними довга дорога поїздами до Гамбургу, а відтак кілька тижнів на брудних кораблях в голоді і хворі на морську недугу, повні непевності, що їх чекає в заокеанських країнах, та безнадія, що вже може ніколи не побачать зелених Верховин і запаших смерекових лісів. А далі причал в Галіфаксі, де зустрічали їх агенти різних підприємств, що вербували на роботу, немов негрів на невідлучні роботи. Звідтам розділювали емігрантів на місця поселення, в першу чергу на господарства у західних провінціях Канади, куди знову приходилося їм їхати поїздами кілька днів до Вінніпегу, головної квартири імігрантів.”

Записки про перших українців в Онтаріо датуються яких 50 років перед приїздом першої великої хвилі в 1880-их роках.

Це мабуть, були колишні вояки-найманці (мерсенері) з двох швайцарських регіментів, що їх британці захопили в полон під час війни з Наполеонськими військами і включили до британської армії, щоб вислати до Канади, де саме провадилася боротьба з американцями за канадські території в 1912 році. Коли 1914 року війна закінчилася, їх демобілізували і в нагороду за їхню

службу дали землю і гроші. Деякі з колоністами поїхали на захід, інші поселилися біля Перт, між Оттавою і Кінсінгтоном. Принайменше трьох з них мали українські прізвища: Іван Дяковський з Бродів (Жін Джіакофські), Петро Барко (Пер) з Тернополя і Андрій Михайлюк (Ендрю Мічелю). Одначе їхні родини цілковито засимілювалися.

В Онтарію небагато осіло з першої хвилі імігрантів 1891-1914 років. Більшість з них помандрувала на поселення в західні провінції Канади. Малі групи залишилися при будові залізниць. Найбільша група осіла у Форт Віліам, де 1905 р. засновано перше допомогове товариство і культурно-освітний центр з читальнею „Рутенська читальня”, що згодом переіменовано на читальню „Просвіти”.

Буковинська група селян після приїзду до Канади

Такого признання одначе не дістали від канадської спільноти численні робітники, що працювали на найгірше платних але найбільше небезпечних роботах як лісоруби, на копальнях, будовах і в тяжкій індустрії, часто з втратою здоров'я, а навіть життя.

Кілька подій з життя тих наших робітників описані в книжці Я. Балана та зворушливо ілюструють ті жакливі умовини праці і експлуатацію. Для прикладу можна навести, що в роках між 1900 і 1918 при будові трансканадійської залізниці згинуло 12.816 робітників і 99.816 були ранені. Більшість з них становили італійці і українці.

Жнива

Друге більше поселення було в Лейк Супіріор в Тендер Бей, де була велика тартакова і корабельна індустрія.

У Форт Віліам в 1916 р. збудовано першу греко-католицьку церкву. Після 1915 р. кількість українців в Онтарію значно зросла. Вони осідали по різних місцевостях, де зараз організували нові читальні „Просвіти” і парохії.

Першу муровану церкву св. Йосафата побудовано в Торонто 1910 року. В цьому році створилася перша українська політична організація, українська соціал-демократична партія, розв'язана канадським урядом 1918 р. Тому, що українці були колишніми австрійськими горожанами, підчас Першої світової війни їх уважали за ворожий Англії елемент, сприяючий німцям. Багато українців арештовано і інтерновано в таборах, хоч понад 10.000 українців зголосилося до канадського війська. Один з них Пилип Коновал, був відзначений найвищою нагородою — хрестом королеви Вікторії за героїство на фронтах Європи. Помер 1959 р. і був похований з військовими почесностями на цвинтарі Нотр Дейм в Оттаві.

Українські поселенці біля церкви на заході Канади

Щоб добитися кращого життя для себе і своїх дітей, українські піонери платили дорогою ціною. Їхні діти, завдяки кращій освіті, вже зуміли боротися за більш гуманне відношення англосаксонців до робітників і за кращі умови праці.

Кожне наступне покоління щораз більше включалося в канадське суспільство і здобувало не тільки середню освіту, але і університетську, а з тим і професії, що дозволяли їм ставати на рівні з англосаксонцями.

Хоч великий відсоток засимілювався, українська ідентичність збереглася ще в багатьох родинах, які тепер стоять у провідних кадрах українських громад, проявляють живу культурно-наукову і політичну діяльність для добра української спільноти в діаспорі і Батьківщині.

Провінція Онтаріо начислює тепер 200.000 українців і веде у цій діяльності перед. (Перед Першою світовою війною в Онтаріо поселилося

всього ок. 8.000 українців, перед Другою світовою війною це число зросло до 48.000).

Такі і багато більше інформацій про українців в Канаді знайдете у згаданій книжці Я. Балана. Її можна набути в книгарнях в Торонто. Книжка написана легко і цікаво англійською мовою. Тож поручаю її не тільки старшим юнакам, але в першу чергу юнацьким виховникам і старшому пластуству.

Подруга Наталка

НАСЛІДКИ 9-ГО КОНКУРСУ МОЛОДЕЧОЇ ТВОРЧОСТІ В АВСТРАЛІЇ

У неділю, 22-го червня 1986 року в Есседоні біля Мельборну відбулося засідання Жюрі Літературно-мистецького клубу ім. Василя Симоненка в Мельборні, на якому розглянули надіслані твори. На конкурс прислано 10 рукописів: з Сіднею (НПВ), 2 — з Вікторії і 2 — з Канади. Розглянувши ці твори, жюрі у складі Боженни Коваленко, Зої Когут, Михайла Підріза, Анастасії та Невана Грушецьких під головування Дмитра Нитченка ухвалили:

З першої молодшої групи: від 12 до 17 років — нагородити та відзначити:

1. Студентку української середньої школи (Гайскул) при Мельборнському університеті Ксеню Савчак, 16 років, за оповід. „Дві мрії” (псевдо Максим Чернігів) 2-гою нагородою в 60 доларів.

2. Учениць 9-ої класи Братської школи в Лідкомбі біля Сіднею Катерину Коцюмбас (14 р.) за казку „Русалка” (псевдо Зірка) та Юлю Кузьмич, 14 р., за казку „Вундеркінд” (псевдо Фіялка) 3-тньою нагородою в 30 доларів, поділивши надвоє.

3. Петра Вітвицького, 15 років, учня Братської школи в Лідкомбі біля Сіднею за казку та ученицю тієї ж школи Ольгу Варянку, 15 р., відзначити з видачею по 15.00 для заохочення.

4. Студентку Курсів укр-ва при Свято—Миколаївській школі в Торонто (Канада), Ярославу Кісик 16 років, що надіслала уривки з фантастичної повісти „Шукачі сонця” (псевдо „Буря”) не оцінювати тому, що немає цілого твору, хоч авторка досить вправно володіє мовою і має певний досвід в літературній творчості.

Середня група: від 18 до 21 року:

1. Гандзю Берегуляк, 19 років (з Страсфілду біля Сіднею-НПВ) за есей „На камені” М. Коцюбинського (аналіза твору) першою нагородою в 100 доларів. Псевдо „Берізка”.

2. Надію Намурен, 19 років (з Канлі Вале, біля Сіднею-НПВ) за оповід. „Лист до Святого Миколая” (псевдо Надія) — третьою нагородою в 30 доларів.

3. Студ. університету в Монаші Петра Савчака, 19 р., за твір „Дуель” (псевдо Попко) відзначити з видачею 15.00 для заохочення.

Старша група — від 22 років до 25-тих:

Студента-докторанта молекулярної генетики Монреальського університету Юрка Мончака за фантастичний твір „Великий плян” (псевдо Малпа Фрузя) нагородити 2-гою нагородою в 60.00.

Приємно відзначити, що в цьому конкурсі брало участь три особи, які брали участь і попереднього разу, це Надя Намурен, Гандзя Берегуляк та Юрко Мончак. Одночасно з жalem підкреслюємо, що кілька тих, що дістали добрі нагороди минулого року, тепер утрималися від участі. Нагадуємо, що писати раз на рік, лише на конкурс — це значить топтатися на одному місці. Тому закликаємо всіх попередніх і теперішніх та нових авторів взяти участь в новому конкурсі, а також писати частіше й поза конкурсом. Наш Клуб охоче даватиме консультацію, а все краще надсилатиме до преси.

Літературно-мистецький клуб
ім. Василя Симоненка в Мельборні

КОЛИ МИ ПИСАЛИ В „ЮНАКОВІ” ПРО НЕБЕЗПЕКУ НУКЛЕАРНОГО ВИБУХУ В СССР

Від редакції: Одна із наших пильних читачок прислала нам фотокопію статті із жовтня 1979 року пера пл. розв. Юрія Іванчишина з Торонто, що була поміщена на сторінках „Юнака” на тему нуклеарної енергії в СССР. Її зміст немов передбачав це, що сталося у квітні цього року в Чорнобилі. Тому містимо її тепер в цілості з уваги на цю

актуальність а зокрема на закінчення в якому пл. розв. Ю. Іванчишин застановляється чи нуклеарні реактори будуть слухати не лишень законів фізики, але й наказів комуністичної партії. Тепер вже знаємо, що реактори не слухали... Якою однак важкою ціною ця наша цікавість заспокоїлася!

НУКЛЕАРНА ЕНЕРГІЯ В СССР

Випадок з нуклеарним реактором, що стався 28 березня цього року на „Тримилевому острові” в Пенсільванії, радіація, що була вища понад норму, розійшлася в повітрі. Про це писала преса багатьох країн. Було в минулому й ще є тепер велике зацікавлення нуклеарними реакторами в Канаді, у США та в Європі, небагато про цю справу чути в Радянському Союзі.

Проте — вже кілька спеціалістів і репортерів відвідали радянські реактори. Більшість з них погоджується з думкою, що СССР хоче підвищити свою продукцію електрики нуклеарною енергією. Тепер два відсотки електричної енергії продукують нуклеарними реакторами. А в плані є підвищити цю продукцію до тридцяти відсотків в 2000 році будовою нових реакторів.

Входять в цей план малі реактори, що будуть два чи три кілометри від міста, а їх воду будуть вживати для ogrівання будинків. Два чи три кілометри від міста, це багато ближче людей ніж це дозволено в Західному світі. Також ще включено реактори т. зв. „брідер”, які мали б стати головною опорою системи продукції енергії в Радянському Союзі. Президент США Картер просив, щоб на Заході не будувати цього роду реакторів, бо з них багато більше нуклеарних покидьків, які на тисячі років випускатимуть радіацію. СССР вже має один „брідер” реактор в місті Шевченко над Каспійським морем, і думають їх мати ще більше.

Додати до цього й те, що совети думають вживати такий спосіб технології, який з причин безпеки не дуже прийнятий, а це тому, що в них є брак кваліфікованих людей, як також матеріалу — спеціально компютерів. Їхні реактори в opinii вчених перестарілі, але вони не мають технології, щоб збудувати водопровідники, які б могли витримати дуже високий тиск води.

Один з репортерів часопису „Популярне знання”, з якого я взяв більшість моїх інформацій, пише, що в одному нуклеарному комплексі вони мали нагоду побачити нутро одного експериментального

реактора, коли він працював. Хоч відвідувачі реактора думають, що забагато радіації на них не було, проте вони могли легко поковзнутися й впасти в реактор — „викупатися в радіації”, бо було лише мале поруччя і нічого більше для безпеки.

Один з директорів нуклеарної безпеки сказав, що на Заході забагато турбуються безпекою реакторів, бо стоплення середини чи втрати води для охолодження ніколи не може бути. Тому в СССР нема ніяких забезпечень, щоб стримувати поширення радіації.

В місті Нововороніж, деє 500 км. на південь від Москви і кількасот км. на північний схід від Харкова, є комплекс нуклеарних реакторів. Лишень п’ятий, себто найновіший, має вміщення на випадок поширення радіації. Це єдиний такий реактор на цілий СССР. Він там тому, що Нововороніжський комплекс — це показовий. Совети вже втратили можливість збуту реакторів в Югославії і Румунії, бо їх реактори не мають вміщення на радіацію, і маючи один такий показовий, вони думають, що більше продадуть. А досі продано тільки один реактор поза СССР — а саме Фінляндії. Але Фінляндія замовила з ним американське вміщення на радіацію та західнонімецькі компютери. Що совети роблять з нуклеарними покидьками та з уживанням паливом (яке випускає велику радіацію на тисячі років) не знаємо.

Цікаво буде знати — чи нуклеарні реактори будуть слухати не лишень законів фізики, але й наказів комуністичної партії.

пл. розв. Юрій Іванчишин, Торонто

АЛЛА ГОРСЬКА — ПАТРОНКА ГУРТКА САМІТНИЦЬ

Подруги та Друзі!

Повідомляю Вас про нововибрану патронку гуртка самітниць „Далекі Обрії”. Кілька місяців тому я внесла юначкам пропозицію про вибір патрона нашого гуртка. Пл. учас. Андрея Бойкович з Піттсбургу, Па., вислала опис про Аллу Горську. Кілька місяців потому Алла Горська стала офіційною патронкою гуртка самітниць. Висилаю Вам статтю Андреї, щоби всі наші подруги та друзі в Пласті знали про наш малий, але свідомий свого завдання гурток!

З Пластовим привітом
СКОБ!

ст. пл. вірл. Дарка Ласовська
1-ий гурток самітниць
„Далекі Обрії” ім. Алли Горської

Алла Горська

Дорогі Подруги!

Останнім часом ми пробували вибрати патронку нашого гуртка. Я маю пропозицію: виберім Аллу Горську, українську патріотку, яка згинула мученичою смертю 16 років тому.

Алла Горська народилася в Києві 18 вересня 1929 року. Вона студіювала мистецтво в Київському художньому інституті. На початку 1960-тих років вона почала брати активну участь у спробах відродження українського культурного життя, яке змогло творити молодше покоління українських письменників і мистців по смерті Сталіна і облегшенню переслідувань на Україні.

Як мала 30 років, Алла почала вживати українську мову і в 1962 році стала однією із засновників Українського Товариства Творчої Молоді, яке большевики розв'язали по двох роках існування.

Вона помагала в організації літературних імпрез та вечірок, поширювала підпільну українську пресу, збирала фонди на підмогу жертвам большевицьких репресій в судах.

В 1964 р. разом із мистцями Людмилою Семикіною, Панасом Заливахою, та Галиною Северук, Алла виготовила скляний вітраж при вході до Київського університету. Вітраж зображав Тараса Шевченка, який із гнівним виразом на лиці, однією рукою пригортає Матір-Україну, а другою тримає книжку — „Кобзаря” як зброю.

Цей вітраж большевики знищили, а Аллу і Людмилу виключили із спілки мистців і тим самим заборонили їй далі працювати в Києві.

Потім Алла почала брати активну участь у захисті людських прав в Україні. Вона з іншими правозахисниками писала протестні листи до уряду і до газет в обороні Вячеслава Чорновола, Олексія Полтаратського та інших українських патріотів.

Вона також піддержувала творчу працю Валентина Мороза і відмовилася оскаржувати його, коли КГБ покликала її в 1970 р. на переслухання. 28 листопада 1970 р. большевики замордували її в домі її свекра в містечку Васильків, коло Києва.

Большевицькі державні чинники запечатали її труну і не дозволили родині і друзям бачити її тіло. Вони робили труднощі з її похороном. Відложили дату похорону, перевезли труну на цвинтар з поспіхом, щоб не дати товаришам і родині належно супроводити її, та вкінці на цвинтарі пробували вкоротити прощальні промови. Мимо цього прибуло на похорон 200 осіб із різних сторін України. Промови виголосили професор Олександр Сергієнко, критик Євген Сверстюк та Іван Гель від Львівської громади.

Василь Стус, поет, що недавно помер також у російським концентраційнім таборі, виголосив таку прощальну поему:

„Ярій, душе. Ярій, а не ридай!
У чорній стужі сонце України,
а ти шукай — червону тіль каліни,
на чорних водах тіль її шукай.
Бо мало нас. Дрібнесенька щопта
Лише для молитов і сподівання.
Застерігає доля нас зарання,
що калинова кров — така крута,

така терпка, як кров у наших жилах.
У білій стужі білих голосінь
ці грона болю, що падають в глибінь,
безсмертною бідою окошились."

В цьому році минає 16-та річниця смерті Алли Горської. В теперішній час, коли большевики нищать усі прояви українського культурного життя на Україні і ширять неправду про нашу історію тут, чи ми можемо допомогти нашій громаді діяти проти то-

го? Можемо брати участь у демонстраціях, збирати підписи, писати листи в справі українських політв'язнів, інформувати своїх американських друзів і.т.д. А найважніше, можемо також збільшувати наше знання про ці справи і поглибити пошану і любов до нашої культури слідами Алли Горської. Тому я пропоную прийняти її як патрона нашого гуртка.

З пластовим привітом СКОБ!
Ваша пл. учас. Андрея Бойкович

КОЛИ ПЛАЧУТЬ СЛОВА

Плачуть слова, плачуть гіркими сльозами,
Як діти, народжені і кинуті на поталу:
Нас так багато, нас так багато вже написали,
А глузду в тому так мало, а змісту так мало...

Обережніше з нами,
Ми ж не сміття, ми — слова,
Ми могли б спопелити і воскресити,
І підняти на найвищі висоти...
Але нам не дали вогню!
Забрали усі права!
Ми порожні, мов соти без меду, —
Мов соти...

Нам гірко вмирати тут на полицях
У куряві.
Нам іти б у століття,
Захоплювати і дивувати,
А ми — неначе живі,
Але й не живі!
Ми, просто, — безкрилі слова,
Нам треба вмирати...

Чорнило не лийся!
Пера, не смійте писати!
Коли холодна рука, холодний розум
Слову дають життя.
Он гляньте — слова, мов роти, літери, мов солдати,
А думка така тривожна,
Мов серця живого биття.

Ми теж хотіли б такими потрібними бути,
У кожному домі
Знайти для себе куток,
А нас обминають,
А нас не приймають люди...
Ми ж просто — слова,
Слова без великих думок!

Любов Забашта
Із збірки „Скрипка Страдиваріуса”

ПЛАСТУНИ

Б'є багаття полум'ям угору,
Смолянисте віття в нім тріщить.
Встала пісня за широким бором,
Сколихнувши відгуком кущі, —
Чистим дзвоном пролітає лунко
І стряса вечірню голубінь.
Пластуни завзяті і пластунки
Починають непокірний бій.
Піднялися вихром у долині,
Кожну тінь не спускають із очей.
— Гей, завзятці! — закричали сині. —
Ворог наш від нас не утече!
А згори посипали червоні,
Два загони збилися в яру.
Там пластунки бережно в долоні
Своїх друзів ранених беруть.
Бій скінчився. Знов зависла тиша.
Голос пташки пізньої зачах.
Місяць-лицар гордо з хмари вийшов,
Щоб побачить хлопців і дівчат.
Це лиш гра їх, вчення їх уперте,
Та коли зіткнуться знов світи,
Пластуни на зустріч підуть смерті —
Смерть життям в бою перемогти!

1946

Цей вірш поміщений на стор. 15 збірки поезій
Петра Кізка п.з. „НАВІКИ ТВІЙ”
В-во „Заграва” Гайденав — 1946 р.

ЗИМОВА ДВОДЕННА ПРОГУЛЬКА „СВЯТО ЗИМИ”

Наш гурток „Соколи” у Вінніпегу організував зимову прогульку для молодших гуртків юначок і юнаків у нашій станиці. Прогулька відбулася 1-го і 2-го березня ц.р. на оселі Український Парк в Манітобі. Я був дуже задоволений нею. „Соколи” вже відбули шість дводенних прогульок вліт як і взимі, але ця прогулька для нас була трошки тяжчою. Погода була досить тепла і тому було мокро, коли сніг почав топитися. Молодші гуртки спали у пластовій кабіні, а „Соколи” собі збудували зимові буди. Ці буди були по два метри високі і такі великі, щоб в них можна було вмістити двох чи трьох юнаків.

Коли усі члени прогульки розтаборилися, „Соколи” почали приготуватися до теренової гри, яка була цікавою. Коли вже смеркало, гуртки юнаків і юначок зацікавилися різними точками теренової гри. Наприклад, всі учасники гри мусіли знайти лист, який був захований на дні великої посуду, що мала у собі десять літрів „джелло”. Учасники мусіли з’їсти всі десять літрів, щоб знайти листа. „Джелло” було вишневого смаку.

Гурток „Соколи” зліва до права: пл. учаски: Михась Петрик, Мирон Сомсін, Івась Балюта, Андрій Іванчук, Руслан Розумний, Василь Балюта, Антосик Горський і ст. пл. Теодор Кушак — виховник

світлив ст. пл. Борислав Білаш II

Після теренової гри, юнаки і юначки мали „шишкебаб” та пізню вечерю. На жаль, м’ясо було досить тверде, тому, що ми варили на вогні.

Наша нагода спати у снігових будах була для нас великим випробуванням. Було досить холодно у ночі і не багато тепліше у будах, тому, що ми грілися лише свічкою. Але ми переночували без проблем. Спати в снігу не те саме, що спати в шатрі!

Другий день прогульки був досить мокрим, але ми поспідали і все нам було байдуже. Після сніданку члени гуртка перевели гутірки з двох тем: сигналізації і картографії.

Юнаки і юначки смажать „шишкебаб”

світлив ст. пл. Борислав Білаш II

Табір закінчився великою бійкою сніжками і всі годину весело забавлялися. Після закриття прогульки та роздачі прогулькових відзначок, батьки кількох юнаків нас підібрали і завезли до теплої сухої домівки.

Я тепер пам’ятаю парк в зимі і його вигляд. Вид був чудовий! Вночі білий кришталевий сніг іскрився і покривав усі дерева і корчі в парку. Так гарно покривав, що нам сніг аж по коліна сягав.

Юнаки з гуртка „Соколи” гріються ранком при вогні після нічлігу у сніговому схоронищі

світлив ст. пл. Борислав Білаш II

Ця прогулька була першою, на якій всі юнаки в гуртку брали велику і важну участь у веденні і організації програми теренової гри, „Перший визов” і взагалі у проводі. Також ця прогулька нам дала нагоду справді жити і спати в снігу. Ніхто не повинен пропустити нагоди поїхати на дводенну зимову прогульку!

пл. уч. Андрій Іванчук
„Сокіл” Вінніпег

ІГОР МАГУН

Ігор Магун

Ст. Пл. Ігор Магун добре знаний пластунам Нью Йорку як юнацький виховник, колишній кошовий, а тепер зв'язковий 9-го Куреня УПЮ-ів. Він активний також у своєму матірньому курені „Лісових Чортів”. Треба подивляти, що він має час на пластування коли в нього така вимагаюча праця — лікаря.

І. Магун закінчив школу св. Юра в Нью Йорку і маючи всього 17-ть років, розпочав передмедичні студії в Ньюйоркському університеті, де одержав ступінь бакалавра, а відтак магістра. Під час магістерських студій був інструктором лябораторії при університеті, а коли в академії св. Юра нагло забракло учителя біології, він не відмовився від прохання і взявся вчити цей предмет не зважаючи на те, що був навантажений власним навчанням.

Медичні студії закінчив в Гвадалагарі, Мехіко, де одержав диплом доктора медицини. В червні минулого року склав успішно іспит на дозвіл лікарської практики в ЗСА і розпочав практику внутрішньої медицини в шпиталях Нью Йорку.

Ігор любить музику і малярство та навчався з успіхом у цих мистецтвах. Але він теж любить природу, спорт і передусім пластування. Завжди привітний, товариський він доказує на ділі, що коли в кого є охота — тоді навіть при такому відповідальному званні як лікаря, можна знайти час пластувати та виконувати обов'язки виховника молоді.

КАТЕРИНА РУДНИЦЬКА

Катерина Рудницька

Ст. пл. Катерина Рудницька, студентка англістики і германістики при ЛяСалл університеті у Філядельфії, є першою в історії цього університету студенткою, яка виграла стипендію від Крайового фонду гуманістичних наук. Вона здобула цю стипендію за проєкт, який вона опрацьовуватиме літом 1986 року.

Її проєкт включає аналіз праці визначного американського мистця XVIII століття, Чарлза Вілсона Піла, який жив деякий час на фермі, що їй недавно набув як свою посілість ЛяСалл університет. Проєкт К. Рудницької має заголовок „Город Чарлза Вілсона Піла як мистецтво”. Проєкт бере до уваги теж поезію, малярство та архітектуру того часу.

Згідно з інформаціями, що їх подала фундація, 983 особи були кандидатами стипендій і з того числа признано 166.

Крім своїх студій, які вона дуже успішно продовжує — вона є під цю пору першою студенткою ЛяСалл університету. Катерина теж є активною в університетському житті. Вона є головним редактором університетського тижневика, співає в університетському хорі й є членом кількох інших організацій.

Ст. пл. К. Рудницька є крім того учителькою „Рідної Школи”, виховницею в Пластовій Станиці і співредактором англомовного додатку до тижневика „Америка”. Вона крім студій в ЛяСалл відбула також два літні курси УКУ в Римі і два семестри на Філії УКУ у Філядельфії.

КАЗКОВЕ ВЕСІЛЛЯ В КАМПО МОРАО

Від редакції:

В травневому числі „Юнака” ми писали про це весілля в Бразилії, що прийшло завдяки „Юнакові”. Сьогодні подаємо опис цього „казкового весілля” в Кампо Морао у провінції Парана у Бразилії, що відбулося 11-го травня 1986 року. Двоє молодих українців, які пізнали себе завдяки „Юнакові” це молода Ізидора Корчовий, народжена і вихована в українській родині в Парані і молодий — уродженець Аргентини, ст. пл. Карло Собенко, довголітний дописувач до „Юнака” а тепер кандидат УПЦеркви на священика, який закінчив Духовну Семінарію в Савт Бавнд Бруку у ЗСА.

Наше вінчання провів в Українській Автокефальній Православній Церкві Пресвятої Тройці пл. сеніор, о. протопресвітер Микола Милусь при участі родин, друзів та широкого кола знайомих. З нагоди нашого вінчання ми видали окрему книжечку чину заручення і вінчання українською і португальською мовами з поясненням усіх важливіших частин. На закінчення вінчання о. протопресвітер М. Милусь перевів вивід молодої перед вівтар Пречистої Діви Марії, до якого супроводили молоду обидві матері, її і молодого. При вході із церкви дружки і бояри постелили під ноги довгий вишитий рушник — дарунок родини з України, виконаний окремо як подарунок на це весілля а цей рушник буде прикрашувати тепер святу ікону в нашій хаті.

о. пл. сен. Микола Милусь переводить вінчання

Після церковних відправ молодята wraz із дружками, боярами та ікононосними діточками в українських народніх строях помаршували походом до великої залі при церкві, де відбулося весільне прийняття. При дверях привітали похід батьки хлібом, сіллю, медом та короваем і словами та побажаннями для нас:

Молоді виходять після вінчання з церкви

Молитва на початок бенкету: посередині стоять молоді, довкруги них бояри і дружки

„Вітаємо вас молодята, щоб ви були такі величні в Бога, як цей коровай — дар Божий і солодкі одне одному, як цей мід”.

Весільна гостина — обід — почалася молитвою. Весільний староста Іван Кінда розповів присутнім казкову історію молодої пари, яка запізналася завдяки редакторці „Юнака” — Ользі Кузьмович. Він теж прочитав зворушливі побажання О. Кузьмович, яку молоді називають своєю „другою мамою”. У побажаннях з нагоди шлюбу вона пише м.і. „Жийте у вірі в Божу поміч та в любові, пам'ятаючи завжди нашу народню мудрість, що „не там щастя, не там доля, де багаті люди, — хто злучиться по милості тому гаразд буде”.

Під час весільного обіду відчитано і виголошено ще багато привітів і побажань та передано ряд подарунків.

З нагоди Дня матері, що припадав саме цього року на 11-те травня, вручили своїм матерям китиці червоних троянд і заспівали усім присутнім мамам гімне Многолітствіє.

Весілля закінчилось танцем молоді Ізидори, яка протанцювала майже із усіма присутніми гостями. Пригравала гостям до танцю фолкльорна бразильська оркестра „Гаучос“, завчасу вивчивши добре українські мелодії.

На прощання ми роздали усім гостям пам'ятки, які самі виконали. Це були маленькі свічки із справжньою мініатюрною свічкою і квітами. Довкруги свічника був напис, що життя—це мистецький твір і найкраща поема: життя взнесле у повній любові, життя кероване сумлінням.

„Взнесла любов творить окрилене життя, яке не має іншого бажання, як мати за храм Всесвіт, мати за образ Бога, за вівтар — ваше серце, а за священика — вашу совість”.

ст. пл. Карло Собенко

ЩО НОВОГО В УСП

УВАГА СТАРШІ ПЛАСТУНИ Й СТАРШІ ПЛАСТУНКИ!

Організується новий старшопластунський курінь, тимчасово на терені Канади і ЗСА. Курінь спрямовує своє зацікавлення на загально виховну працю. Курінь приймає назву ім. Д-ра Олександра Тисовського.

Згідно із правильником Уладу Старших Пластунів і Пластунк завданням УСП є гуртувати пластову молодь і тому ми стараємося тепер створити цей новий старшопластунський курінь.

Члени майбутнього куреня є готові допомогти іншим виховникам доставою виховних матеріалів,

дальшим вишколюванням та загально у веденні гуртків юнацтва.

Якщо ви є активним членом або членкою УСП та ще не належите до ніякого куреня і бажаєте вступити до цього, що шойно твориться, тоді негайно зголосіться до організаційного проводу на такі адреси:

Plast — DROT Winnipeg
30 Canna Blvd.,
Winnipeg, Manitoba
R2V 2R4

Plast — DROT Newark
30 Clinton Avenue,
Maplewood, New Jersey
07040

НОВІ ЦІКАВІ ВИДАННЯ

Хоча ми не радо пишемо нашим молодим читачам про видання англійською мовою то все ж таки мусимо відмітити велику роботу, яку виконує у перекладній літературі наш колишній пильний співробітник Юрій Ткач з Австралії.

Тепер він має своє видавництво „Байда Букс” і постійно видає нові чепурні своїм зовнішнім виглядом книжки в англійській мові — переклади із української, які робить Ю. Ткач сам або за допомогою свого діда, відомого літературознавця і письменника Дмитра Чуба.

В минулому році ми бачили два гарні видання а це „Shevchenko the Man” авторства Дмитра Чуба і в перекладі Юрія Ткача та антологію української прози з Австралії також в перекладі Юрія Ткача п.н. „On the Fence”.

Тепер у нас на руках знова дві нові книжечки підготовані і видані Ю. Ткачем.

Перша із них „Весела абетка” — незвичайно гарно видана і розмальована книжечка для дітей де на кожну літеру є слово з відповідним рисунком та із значенням того слова в англійській мові. Коштує книжечка лише 3,95 ам. дол.

Друге нове видання більше підхоже для наших читачів юнацького віку а взг. на подарунок для їхніх англійських товаришів. Це коротка географія України в англійській мові з мапою України і з гарними світлинами. Її ціна 4,95 ам. дол.

Обидва нові видання можна замовляти у:
Bayda Books, George Tkach
30 Fairway Road,
Doncaster, 3108, Australia

ШУКАЄМО ЗА НАШИМИ ГЕТЬМАНСЬКИМИ СКОБАМИ — ВІРЛИЦЯМИ?

Ранішими роками, коли ступінь гетьманського скоба чи вірлиці не так легко було здобути, а іменований можна було почислити на пальцях, наш журнал писав про цих юнаків і юначок, що мали честь цей ступінь здобути, і подавав їхню знімку та про їхню працю в Пласті і поза ним, які причинилися до того, що вони могли здобути цей високий ступінь.

Переглядаючи старі річники „Юнака”, ми натрапили на декілька таких іменований і ось нас огорнула цікавість, що з цими гетьманськими вірлицями і скобами сталося і чи вони сьогодні далі є так вірні Пластові, як тоді, коли вони старалися про цей почесний ступінь, який з правила надає Начальний Пластун. Як каже „Життя в Пласті”: „Начальний Пластун іменує гетьманським пластуном скобом—вірлицею за незвичайні осяги у пластовому організаційному житті, визначні здібності і добуті іспити різних уміlostей при твердому і постійному пластовому характері, що проявився в особливо тяжких умовах. Як виняткової вартості пластун він втішається пошаною своїх друзів та повним довір'ям пластової влади, що доручає йому особливо важливі справи”.

Перша гетьманська вірлиця в Австралії Надія Павук як ми її бачили в „Юнакові”

У нашому редакційному архіві ми знайшли трое тих, що здобули перед кількома роками „пошану своїх друзів і довір'я пластової влади”.

Першою гетьманською вірлицею на терені Австралії була Надія Павук.

Що з нею тепер? Чи далі працює для добра Пласту? Куди помандрувала вона в житті? Може

хтось із читачів Австралії нам напише, а може вона сама відгукнеться і пришле свою теперішню знімку?

Гетьманський скоб із Філядельфії, ЗСА, ст. пл. Роман Процик безперервно працює для Пласту. Він ентузіяст „Лісової Школи”, завжди допомагає в її організуванні та переведенні, належить до куреня УСП „Лісові Чорти”. Читаємо також часто про нього в пресі, як про завзятого працівника Фонду Катедри Українознавства в Гарварді. Але може і він напише нам дещо більше про ці роки, які сьогодні ділять його вже від святочного іменування на цей почесний ступінь.

Гетьманський скоб ст. пл. Роман Процик веде на „Лісовій школі” гутірку з провідництва

Начальний Пластун Юрій Старосольський іменує Р. Волосенку вірлицею — 1979 р.

П'ять членів табору КВТ після одержання іменування на ступінь скобів-вірлиць. Від права: пл. скоб Тарас Ганкевич, пл. скоб Роман Грицин, пл. вірлиця Уляна Коропецька, пл. вірлиця Дора Хом'як і пл. вірлиця Дада Гапій

світлив ст. пл. Борислав Білаш II

А тут бачимо на знімці торжественний момент, коли Начальний Пластун Юрій Старосольський іменував на „Вовчій Тропі” 1979 року гетьманською вірлицею юначку з Пластової Станиці в Нью Йорку, Роксану Волосенко. Від того часу не відомо нам, як вона працює для Пласту та як пішов її пластовий шлях. Хто знає, що з нею діється і нам напише?

Вкінці перший гетьманський скоб на терені ЗСА, якого не треба шукати ані питатися про те, як він задержав довір'я пластової влади та пошану друзів — це широковідомий отець Тарас Лончина, що вибрав прегарну дорогу служби Богові та Україні як душпастир і парох УКЦеркви у Вашингтоні.

РІЗНЕ ТА ЦІКАВЕ

УКРАЇНСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ КОРОЛЯ ДЖЕЗУ

Недавно помер у Нью Йорку Бенні Гудман (народжений 1909), славнозвісний американський клярнетист-віртуоз, довголітній керівник джезових оркестр, чи пак ткзв. джезбендів, прозваний „королем свінга” („свінг — рід джезу). Замолоду Гудман набував музичної освіти в Чикаго, в українського диригента Івана Барабаша. Значно пізніше, Гудман виступив у Києві і загадував при цьому свого батька, народженого в цьому місті. Гудман називав Київ „одним суцільним садом”. (Радянська Україна”, 1-го липня 1962).

У 1940 році Гудмана зацікавила нова тоді американська перерібка пісні „Ой не ходи Грицю” (український оригінал приписується напівлегендарній народній поетесі з доби Хмельниччини Марусі Чурай). Автор перерібки, Джек Лоренс, перезвав нашу пісню „Yes, My Darling Daughter” і її вперше виконувала з великим успіхом молода тоді співачка Дайна Шор.

Гудман часто виконував перерібку Лоренса у формі фокстрота із своєю танковою оркестрою, разом із співачкою солісткою, при чому сам грав побічне сольо на клярнеті. Безумовно, „шлягер” Лоренса причинився до значних успіхів Гудмана на початку 1940 років. (Про це можна б писати окрему розвідку).

Збереглася навіть платівка, сьогодні рідкість (фірми „Колюмбія”), випущена в прокат 1941 року із участю Гудмана (клярнет), його танкового „джезбенду”, хору та солістки Гелен Форрест.

Американська перерібка „Ой не ходи Грицю”, при своєму модерному звучанні (швидке темпо, джезова гармоніка і пружний ритм, новий, з гумором написаний текст — діалог дочки з матір'ю перед балем), затирала знайомі нам риси традиційно-трагічної української пісні. В Америці їй навіть приписувано жидівське походження.

Відчувалась від років потреба відповідного вияснення у видатному американському джерелі. І це спростування прийшло, коли американський музикознавець Нет Шапіро у великому багатотомному довіднику п.з. „Популярна музика” (Нью Йорк 1986), вперше заявив публічно, що відомий американський „шлягер”, Yes My Darling Daughter”, постав на основі саме української народної пісні.

пл. сен. Роман Савицький

З НАРОДНЬОГО ПОБУТУ УКРАЇНИ

ПАВУК — ОДИН ІЗ ТВОРЦІВ СВІТУ

Огидна на вид, членогога тварина з двома парами щелепів, при чому передні трійливі, з 4-ма парами очей і 4-ма парами семичленних ніг та круглавим кадовбом, закінченим 4-6 бородавками, що снують павутину, павук і в народній творчості й в народньому побуті України має одне й з перших місць. Завдячує це місце павук своєму мистецтву, тканню павутини, на яку він ловить комах чи мух, щоб із них виссати кров. Тому в народньому побуті (а зокрема у письменстві) України, павук є символом лихваря і визискувача, який „ссе свою жертву” поти, поки не виссе з неї життя.

Однаке в старовинних колядах України, коли то „не було ще святої землі”, „не було неба ні землі”, „тільки на морі павутинонька”. Творець світу узяв собі на поміч павуків, яким велів „світ обснувати, світ наситити й наповнити”. Тому павуки на Україні тішаться пошаною і убити павука було колись гріхом. А тому, що тварини (що й стверджено

наукою) багато раніш від людини відчують зміни в природі, павук є і віщуном погоди: „якщо павук свої сіті сам розриває, то буде вітер а як пильно й дбайливо засновує, то буде погода”. Також ж само (що вже належить до вірувань) побачити рано павука — буде якась неприємність, але вечором — жди доброї вістки. Павук віщує теж нежданого гостя: „якщо в хаті зі стелі спуститься павучок — прийде нежданий гість. І ніколи не треба руйнувати павутиння, бо павуки в хаті віщують добробут”. Павуків використовувано теж і в народній медицині: від укусу трійливого павука чи гадюки мастили рану оливою настояною на павуках.

У своєму тканні павутиння павук є незрівняним мистцем а в українській літературі символом завзяття і витривалості.

ГЛН

За „Шляхом” 1985 р.

СВЯТКУЙМО ІМЕНІНИ

Дуже багато причиняється до закріплення родинних чуттєвих зв'язків вшановування в означені дні в році поодиноких членів родини. Наше українське середовище звичайно відзначає у стандартний спосіб дні народження кожної особи. Ми ж, згідно християнської традиції, повинні радше вшановувати дні святих, що їх імена носимо, отже іменини. Кожний календар скаже нам, коли чії іменини припадають.

Іменини — це не лиш пошанування іменинника, але й свято його патрона. Кожний святий заслужив собі на вінець небесної слави якимись визначними прикметами характеру й вчинками, і хто носить їх ім'я, повинен їх наслідувати. Це варто пригадувати іменинникам, а особливо батькам, коли їх діти ще малі.

Звичайно, що найкраще починати святкування іменин і для іменинника й для зібраної його родини — участю у Богослуженні, відправленому в його наміренні.

Іменини старших: батьків, ділів, чи інших старших родичів, це чудова нагода вказати на пошану до старших та обов'язок вдячності супроти них. Дарунки від дітей, виговлені власноручно, чи то придбані за самостійно заощаджені гроші, напевно будуть найкращим виявом вдяки батькам і опікунам за їх любов та труди. Не треба теж забувати про ви-

голошені гарною українською мовою привітання, чи листи з бажанням тим іменинникам, що живуть далеко. Це одна з багатьох нагод показати дітям, що знання української мови в їх житті необхідне.

Знову ж іменини дітей кожного віку, це нагода батькам та старшим спрямувати зацікавлення дитини в належному напрямі, відповідними дарунками, чи це буде українська книжка, чи заплачена мандрівка в українському товаристві, чи спортовий виряд — все це повинно дати не лиш волю забаганкам дитини, але й допомогти її ростові й розвитку.

А іменинова забава — це нагода батькам допомогти дитині входити в товариство українських дітей, а опісля в гурти молоді, що, як ми вже згадували, веде до знайдення собі товариша життя у тому ж товаристві. А нам відомо, наскільки це важливе.

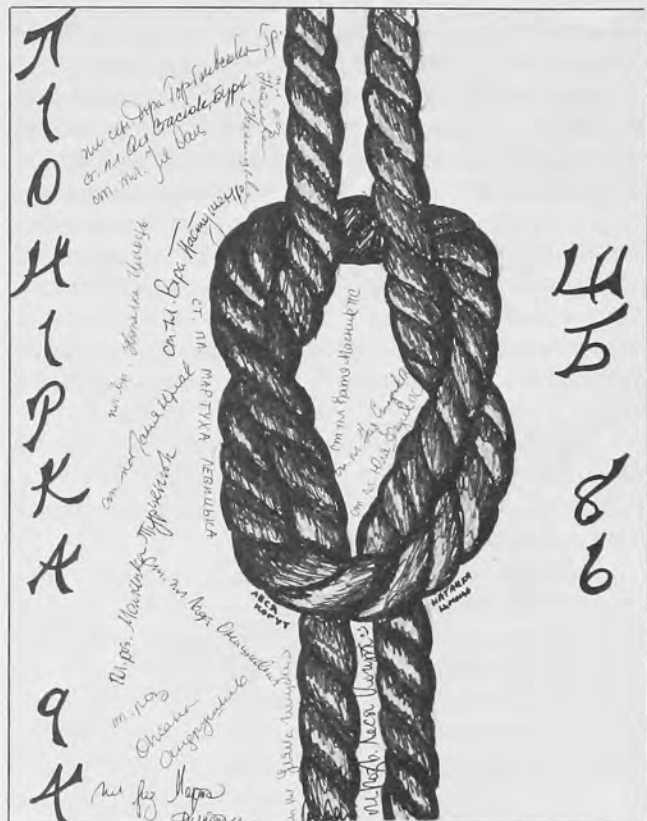
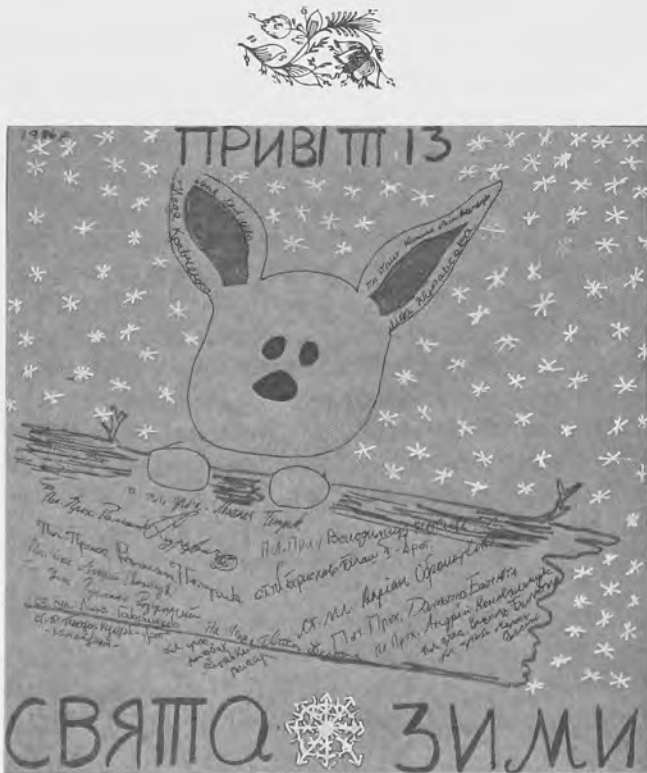
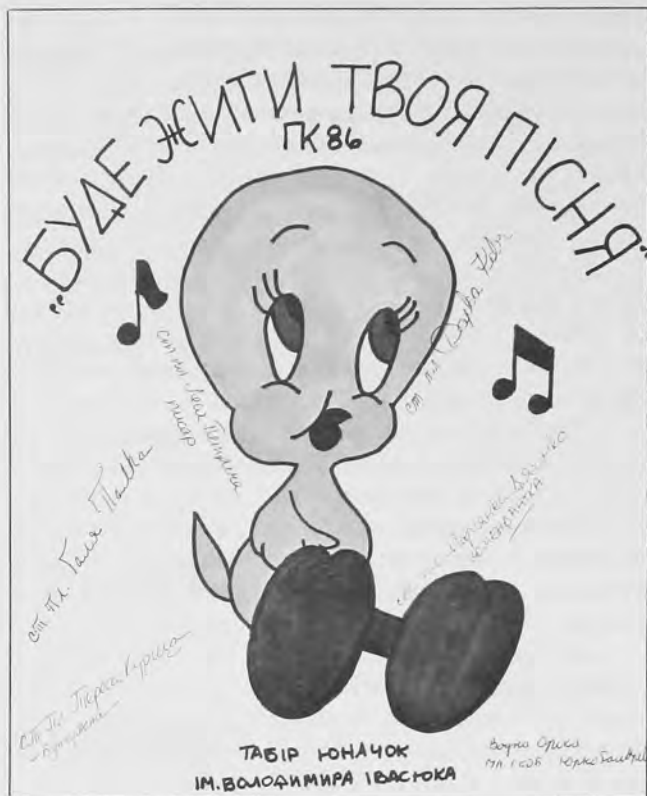
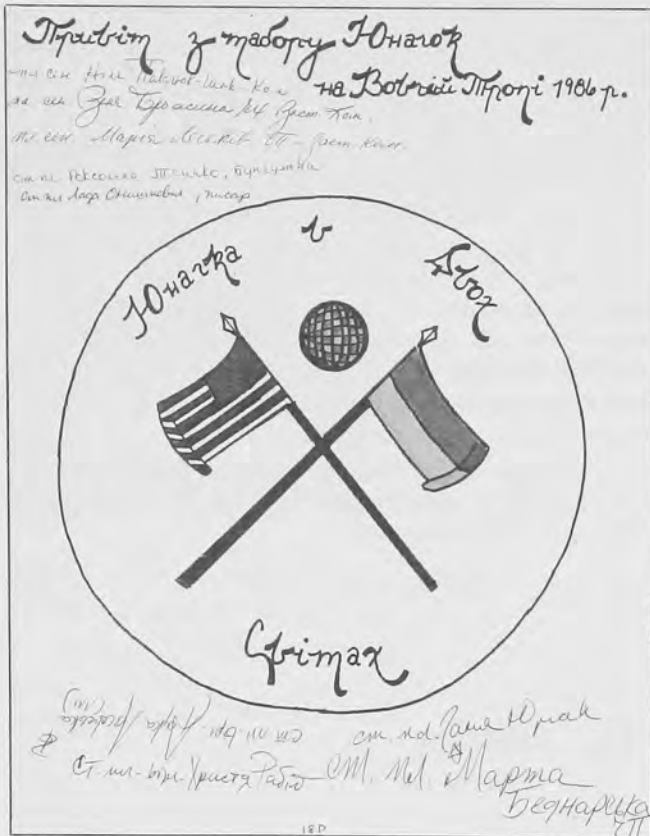
Ще слід згадати, що іменинника вітають нашим традиційним „Многая літа”, а ніколи чужим, хоч би навіть перекладеним на українську мову.

За збіркою „Українські народні звичаї в теперішньому побуті”

Лесі Храпливої-Щур

Видання Виховної Комісії СФУЖО

ПРИВІТИ „ЮНАКОВІ” З ЛІТНИХ ТАБОРІВ

ПРИВІТ
 → **НОВАЦЬКОГО ТАБОРУ**
"НОВИЙ СОКІЛ"
 НОВА КОЛІНСЬКА, Н.М. - БІЛІСЬКА
 8. 10 - 26. 11. 86

"ЩОБ ВОГОНИ"

Бр. Маркієм Табуринюк "и"
 Бр. Микола...
 Бр. Юрко Базарюк
 Бр. Тарас...
 Бр. Славко...
 Бр. Микола...

ЩО НАШІ ЧИТАЧІ ПИШУТЬ ПРО СТАТТІ В „ЮНАКУ”

СТАТТЯ БУЛА ЦІКАВА

Прочитала я статтю з пластової хроніки під назвою „Ресторан” на Новому Соколі. Вона була поміщена в листопадовому числі „Юнака” з 1985 року.

Це є допис про юнацький табір, який відбувся на „Новому Соколі” у липні минулого року. Юнаки справили гостинний вечір для юначок. Приготували смачну полінезійську вечеру, подавали холодні, тропічні напитки і забавили юначок цікавою програмою.

Старший пластун Мирон Рабій описав цей вечір, подаючи багато деталей. Він ужив цікаві слова, наприклад „полінезійський”. Я думаю, що стаття про „Ресторан” на „Новому Соколі” є цікавою і добре написана. Її було приємно читати.

Лариса Проць

4-ий Курінь ім. Лесі Українки
 Гурток „Північні мрії”
 Торонто

ОПОВІДАННЯ СПОДОБАЛОСЯ

В січневому числі „Юнака” з 1986 року я прочитала оповідання „А сталося це через змаг”. В ньому розповідалося про юначку, яка мала знайти забуту українську людину і на наступних пластових сходинах говорити про неї або представити українській громаді.

Оповідання було цікаве і хотілося б, щоб було довше. Його легко зрозуміти і воно мало якраз досить персонажів на таке коротке оповідання. Воно не було дуже модерне і мені сподобалося. Жаль лише, що не було подано ім'я автора, лише ініціали.

Лада Даревич

Гурток „Північні мрії”
 4-ий Курінь ім. Лесі Українки
 Торонто

ДОБРА ТРАДИЦІЯ

Статтю „Із життя молоді в Бразилії” я прочитав у грудневому числі „Юнака”. Її автором є Корнелій Шмулик. Він пише, що в суботу 3-го серпня, в домовіці Хліборобсько-Освітнього Союзу, члени КЛЕМУ святкували 39-ліття свого існування. Відбувся концерт. Виступив також з промовою отець Августин Дітсун. Після промов всі встали і хвилиною мовчанки пом'янули тих своїх членів, які вмерли.

Я думаю, що це є добра традиція і варто було б, щоб і наші курені це робили.

Данило Закидальський

гурток „Січові стрільці”
 XI-ий Курінь УПЮ-ів
 Торонто

СМЕРТЬ ВАСИЛЯ СТУСА ПОТРАЯСА СВІТОМ

Я читав у „Юнакові” за грудень про Василя Стуса, який помер 4-го вересня 1985 року в карному таборі на Уралі.

Василь Стус був великим українським поетом, літературознавцем, мислителем і публіцистом. Помер він на 47-му році життя із браку лікарської опіки і через перебування довгі роки у в'язниці та в карному таборі. Він був заарештований в 1972 році і засуджений на п'ять років концтабору і три роки заслання, але не вийшов на волю.

Василь Стус — це четвертий український патріот, що помер в останньому часі у советських концтаборах.

Максим Троян

гурток „Січові стрільці”
 XI Курінь УПЮ-ів
 Торонто

ПОВІДОМЛЕННЯ

Міжкрайова Зустріч Ю.М.П.З. з нагоди 75-ліття
Українського Пласту відбудеться в Онтаріо,
Канада, від 8-23 серпня 1987 року. Дальші
інформації будуть в черговому числі „Юнака”.

Організаційна Комісія ЮМПЗ-87

КОНКУРС ВІДЗНАЧКИ ЮМПЗ-87

Організаційна Комісія Ювілейної Міжкрайової
Пластової Зустрічі, проголошує конкурс на від-
значку ЮМПЗ-87 і звертається до всіх членів
Пласту, а особливо до пластового юнацтва з про-
позицією виготовити проєкт відзнаки ЮМПЗ-87.
Проєкт має включати пластові мотиви, 75-ліття
Пласту, місце ЮМПЗ-87 (Онтаріо, Канада) і дату.

Рисунки проєктів враз із ім'ям, прізвищем, пл.
ступенем, курінною приналежністю та адресою ви-
конавця проєкту, слід вислати до 15-го грудня,
1986 р. до канцелярії, на адресу:

2199 Bloor Street West
TORONTO, Ont., M6S 1N2
CANADA

Організаційна Комісія ЮМПЗ-87

ПОРОЗУМІЙТЕСЯ НАЙПЕРШЕ З НАМИ.

Проблеми? Питання?

Канадський Пенсійний План

Стареча Пенсія

Сімейна допомога

Потелефонуйте до Health and Welfare Canada,
на число телефону під:
Government of Canada

Health and Welfare
Canada

Santé et Bien-être social
Canada

Canada

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою

повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради

в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластунки і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

**СВЯТО—МИКОЛАЇВСЬКІЙ
КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ**

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 336-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстарішій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

Централа 295 College St. Toronto, Ont. M5T 1S2
Tel.: 922-1402 & 922-2797

Відділ 3635 Cawthra Road
(біля Української Католицької
Церкви)
Tel.: 272-0468

Відділ 2397 Bloor Street West, Toronto,
Ontario
Tel.: 762-6961

Корисні умови для вкладів і позичок. Наше завдання
помагати членам в економічних справах порадами і
фінансово.

Наша справа — служити членам!

ОДИНОКА В ТОРОНТІ УКРАЇНСЬКА

COMMUNITY TRUST CO. LTD

2271 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P1
Phone: (416) 763-7333

Приймає вклади і ощадності. —
Платить найвищі відсотки. —
Уділює особисті і моргеджові позики. —
Приймає і реєструє пенсійні плани і на
нові доми (RPP). — Полагоджує всі
банкові операції. — Завідує спадками і
довіреннями (траст).

Ціна \$2.00

ОЛЕНЬ СОКІЛ БДЖОЛА БАРВІНОК

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА**

"САМОПОМІЧ"

**І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"**

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадіть, позичайте та полагоджуйте всі свої
фонансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ошадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
нам і почуванням яногось напрямку", —
наже Оленсандр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє винонанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьнів, які цінавлються вихован-
ням і громадськими справами.

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
REALTOR — INSURANCE BROKER

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
3359 Bloor St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:
2204 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5666

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі
найоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303